

המשניות הבאות עוסקות בתנאי בגט שתלוי בזמן. כלומר, בעל שהביא גט לאשתו והתנה זאת בזמן, ישנם אופנים שונים שבו יחול הגט, בדומה לתנאים הקודמים, וכך לשון המשנה (שם עו.):

הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום.. ה"ז גיטך אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש.

כאמור, במידה ולא נתקיים התנאי הגט מבוטל, ואם התנאי עומד אזי הגט חל. הגמרא מבררת מה הכוונה לתנאי באמירת זמנים יותר כלליים, כגון הרי זה גיטך עד לאחר השמיטה, או לאחר השנה, או לאחר השבת, וכך לשון הברייתא (עו.):

ת"ר: לאחר שבוע - שנה, לאחר שנה - חדש, לאחר חדש - שבת. לאחר שבת, מאי? יתיב ר' זירא קמיה דרבי אסי, ואמרי לה רבי אסי קמיה דרבי יוחנן וקאמר: חד בשבא, ותר, ותלתא - בתר שבתא, ארבעה, וחמשה ומעלי שבתא - קמי שבתא.

במידה והבעל נתן גט לאשתו אם הוא לא יבוא לאחר השמיטה (שבוע-שבע שנים)- הכוונה לשנה. אם הוא לא יבוא לאחר השנה- הכוונה לחודש. אם הוא לא יבוא עד לאחר השבת- יום ראשון ושני ויום שלישי כולם נחשבים לאחר השבת, רביעי חמישי ושישי הם נחשבים לפני השבת הבאה.

החת"ס הקשה, מדוע פירטה הגמרא את הימים, אחד בשבת שניים וכו'? הרי מספיק לומר לאחר יום ג' וזה לשונו (שם):

חד בשבתא, צריך עיון גדול לפי' רש"י לאיזה צורך מונה והולך חד בשבא תרי ותלתא? הלא אם אמר אם לא באתי אחר שבת זמנו אחרי ככלות יום ג' ואם יקדים בטל תנאו!

הראשונים נחלקו מה הטעם שלאחר שמיטה הכוונה שנה, ולאחר שנה הכוונה חודש וכן הלאה. הר"ן ביאר את הזמנים כך (ד"ה לאחר):

וטעמא דמילתא דכיון **שהוא תפוס חשבון זמן שהוא מקובץ מפרטים** כשבוע שהיא מקובצת משנים אחר שלו היינו החשבון המקובץ מפרטים שהוא בא אחריו [ומש"ה] לאחר שבוע שנה שהוא החשבון המקובץ הבא אחריו. ולאחר שנה חדש ולאחר חדש שבת.

פרטי יחידות זמן השמיטה עפ"י שנים, ע"כ לאחר השמיטה הכוונה שנה. וכן, יחידות הזמן של שנה היא חודשים, ע"כ לאחר השנה הכוונה חודש. אך ק"ק משום שאיך נבאר את יחידות הזמן שלאחר השבת- לכאורה הכוונה ליום אחד, והרי אמרה הגמרא שלושה ימים! ע"כ תירץ הריטב"א באופן אחר וזה לשונו (ד"ה ת"ר):

ואפשר לפרש דדוקא לאחר שבוע שנה **משום דאזלינן אחר החשבון הגדול המצטרף אחריו** ואחר שבוע הוא שנה ואחר שנה חדש ואחר חדש צורך החשבון הוא שבת ואחר שבת דליכא צירוף אמר שלאחר שבת הם ג' ימים.

כלומר, לאחר כל יחידת זמן, יש יחידת זמן גדולה אחריה. לאחר שמיטה יש שנה, ולאחר שנה יש חודש. ומשום שלשבוע ימים אין צירוף של יחידת זמן גדול אחריה, אזי ג' ימים נכללו כיחידת זמן.

ובאמת אפשר לראות שיש בגמרא חלוקה פשוטה עפ"י הברייתא בשמיטה ושנה, ולאחר מכן הגמרא מסתפקת מהי אותה יחידת זמן של שבוע. ע"כ יש לעיין במשמעות של חלוקת הזמנים שלכאורה שונה לגמרי מציר הזמנים בברייתא.

הקרן נתנאל ביאר את סוד הדברים, וזה לשונו (פ"ו סי"ד):

דשבת היא הנקודה האמצעית ויום ד' הכנה לקבל נפש דנשמה חדשה ויום ה' לקבל רוח דנ"ח. ויום ו' לקבל נשמה לשבת הבאה. ויום א' השארת הסתלקות נשמה חדשה ויום ב' השתארות רוח מנשמה חדשה ויום ג' השתארות הנפש וחוזר חלילה.

בשבת מופעים באדם נפש רוח ונשמה המיוחדים לשבת עצמה. ההכנה לאותם ג' החלקים מתחילים ביום רביעי- הנפש של הנשמה החדשה, וביום החמישי- הרוח של הנשמה החדשה, ובשישי- הנשמה של הנשמה החדשה, ובשבת מופיעים כל ג' הבחינות של הנשמה החדשה. ביום ראשון- מסתלק הנשמה של השבת שעברה, וביום השני הרוח, וביום השלישי הנפש של השבת שעברה. ע"כ יוצאת השבת רב בסוף שלישי- לאחר השבת הכוונה לאחר יום השלישי, שכל ג' חלקי הנשמה עזבו את האדם, וברביעי מתחיל כבר ההכנה לשבת הבאה.

יוצא שהשבת היא נקודת האמצע של השבוע. [וביאר המפרשים שעל זה נאמר בזמירות בליל ש"ק (כל מקדש שביעי) "ככלה בין ריעותי' משובצה" ששבת היא מרכז השבוע, ומשובצת מימין ומשמאל בתלתא יומי. דעה"ד].

עולה מהאמור נקודה עמוקה מאוד, שבעל שמביא גט לאחר השבת, הזמן שיעבור הולך עפ"י השינוי הנשמי שעובר על האדם. כלומר, עד היום השלישי לא יוצא מהאדם השבת, משום רשמי הנשמה של השבת שעברה. ולכן אין הגט יחול עד יום הרביעי- היום שבו הנשמה מתחדשת לקראת השבת הבאה.